

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 4.6.2025
COM(2025) 280 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

EU-strategi for vandresiliens

Europæisk strategi for vandresiliens

1. INDLEDNING OG BAGGRUND

Vand er liv. Vi mennesker, de fleste arter og den natur, vi lever i og er afhængige af, kan ikke overleve uden vand. Vores miljø, vores økonomi, vores fødevare- og energisikkerhed og vores livskvalitet er afhængige af en stabil vandforsyning af den rette kvalitet.

I dag kan vi dog ikke længere tage vand for givet, og det påvirker både borgerne, virksomhederne og miljøet. Europa er det kontinent på jorden, der opvarmes hurtigst som følge af klimaændringer. Klimapåvirkninger såsom ekstrem varme, katastrofale oversvømmelser, langvarig tørke og skovbrande bliver stadig hyppigere og mere alvorlige, og dette vil fortsat være tilfældet. Disse hændelser påvirker folkesundheden og forårsager for tidlige dødsfald, afbrydelse af energi- og drikkevandsforsyningen og stadig større økonomiske tab¹ for virksomheder, landbrugere og akvakultur. Vandrelaterede uligheder kan skade den overordnede økonomiske, sociale og territoriale samhørighed i EU² og på globalt plan, hvis der ikke gøres noget for at afhjælpe dem. Dette gælder navnlig for regionerne i EU's yderste periferi, hvor klimabelastninger og infrastrukturmangler gør adgangen til rent og sikkert vand særlig udfordrende. **Adgang til rent vand til en overkommelig pris er en menneskerettighed og et offentligt gode.**

Vandresiliens er et spørgsmål om sikkerhed og kriseberedskab for EU. Vand er en kritisk ressource, som dækker et grundlæggende behov. Som skitseret i EU-strategien for en beredskabsunion skal sikring af ren og økonomisk overkommelig ferskvandsforsyning være "en vejledende prioritet" for Unionen³.

Investering i bæredygtig vandforvaltning og innovation vil styrke Europas virksomheder og øge konkurrenceevnen. Fem af de ti største globale risici på lang sigt for virksomheder, som Det Verdensøkonomiske Forum har udpeget⁴, er vandrelaterede. Ikkebæredygtig vandforvaltning underminerer vores overordnede forsyningssikkerhed og konkurrenceevne, som anerkendt i konkurrenceevnekompasset⁵ og aftalen om ren industri⁶. Dette kræver en bedre integration af vandresiliens i forretningsbeslutninger og en integreret vision for bæredygtig vandforvaltning, der afspejler langsigtede klimascenarier.

Vandresiliens er en betydelig forretningsmulighed for EU's industri. Europa er førende på verdensplan inden for vandteknologi og tegner sig for 40 % af alle patenter på området på

¹ Tørke har forårsaget ekstraordinære tab på ca. 40 mia. EUR alene i 2022. Oversvømmelser forårsagede tab på 325 mia. EUR mellem 1980 og 2023. Ud over disse udfordringer medfører vandforurening omkostninger på mellem 55 mia. EUR og 73 mia. EUR. Se Kommissionens undersøgelse af omkostningerne ved ikke at handle i forbindelse med den kommende revision af gennemførelsen af miljøreglerne.

² Ninth Report on Economic, Social and Territorial Cohesion (niende rapport om økonomisk, social og territorial samhørighed), kapitel 4 "Green Transition" (grøn omstilling), 2024 (https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/cohesion-report_en).

³ EU-strategien for en beredskabsunion, JOIN(2025) 130 final.

⁴ "Global Risks Report 2024". Disse fem største globale risici, som også er vandrelaterede, er: 1) ekstreme vejrfænomener, 2) kritisk ændring af jordens miljø, 3) tab af biodiversitet og økosystemers sammenbrud, 4) mangel på naturressourcer og 5) forurening <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2024/>.

⁵ COM(2025) 30 final – Et konkurrenceevnekompas for EU.

⁶ COM (2025) 85 final – Aftalen om ren industri: En fælles køreplan for dekarbonisering og konkurrenceevne

verdensplan.⁷ Alene i 2022 genererede sektoren 111,7 mia. EUR i merværdi, idet den understøttede 1,6 mio. arbejdspladser i 81 500 virksomheder, hvoraf de fleste er SMV'er⁸. Vi skal udnytte denne position og styrke EU's konkurrencefordel i og uden for det indre marked. Inden for visse sektorer er der f.eks. potentiale til at sænke vand- og driftsomkostningerne med op til 2,8 mia. EUR om året, skabe yderligere 9 000 arbejdspladser om året og samtidig udvikle den nødvendige ekspertise på verdensplan⁹.

Et stærkt europæisk globalt lederskab på området for vandresiliens er en mulighed for at opbygge strategiske alliancer med internationale partnere. Verdensomspændende konkurrence om svindende forsyninger af ferskvand forværrer både konflikter og fordrivelser. I det nuværende tempo vil det globale vandbehov overstige, hvad der er tilgængeligt, med 40 % i 2030¹⁰. På verdensplan fordrev vandrelaterede katastrofer i 2024 40 mio. mennesker og medførte skader for mere end 480 mia. EUR¹¹. Med udgangspunkt i den globale konsensus¹² om, at vores nuværende model for vandforvaltning ikke er bæredygtig, er EU fast besluttet på at gøre FN's kommende vandkonference i 2026 til en milepæl med hensyn til at sætte skub i fremskridtene hen imod målene for bæredygtig udvikling.

Af alle disse grunde er det på høje tid at sætte vandresiliens øverst på den politiske dagsorden som meddelt af Det Europæiske Råd¹³, Europa-Parlamentet¹⁴ og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹⁵. Derfor bebudede kommissionsformand Ursula von der Leyen i sine politiske retningslinjer for 2024-2029 en ny europæisk strategi for vandresiliens. Denne bør hjælpe hele EU med at forbedre forvaltningen af Unionens vandområder, tackle knaphed og styrke vandindustriens konkurrencemæssige innovative forspring¹⁶, samtidig med at der anlægges en ren og cirkulær tilgang.

Medlemsstaterne har tilrettelagt deres vandforvaltning på forskellige måder med forskellige former for offentligt eller privat ejerskab eller en kombination af de to. Denne strategi respekterer fuldt ud disse nationale valg og anerkender, at der ikke findes nogen standardløsning, navnlig i betragtning af at adgangen til vand varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat, og det samme gør de forskellige sektors sårbarhed over for vandstress.

2. DE VIGTIGSTE MÅLSÆTNINGER

I denne strategi udstikkes en kurs, der skal gøre Europa vandresilient, og som er fast forankret i den 2050-vision, som EU fremlagde på FN's vandkonference i 2023 om et vandresilient EU med vandsikkerhed for alle. Dette indebærer beskyttelse og genopretning af akvatiske

⁷ Den Europæiske Patentmyndighed, "Innovation in water-related technologies" (juli 2024), tilgængelig [her](#).

⁸ Eurostat, "Businesses in the water supply, sewerage, waste management and remediation sector" (data udtrukket i februar 2025), tilgængelig [her](#).

⁹ Water Europe (2024) Socio-economic study on the value of the EU investing in water.

¹⁰ Report of the Global Commission on the Economics of Water, 2024.

¹¹ Global water monitor: 2024 summary report | PreventionWeb.

¹² Opnået på FN's vandkonference i 2023.

¹³ Det Europæiske Råds konklusioner af 23. marts 2023 (EUCO 4/23).

¹⁴ Europa-Parlamentets beslutning af 7. maj 2025 om den europæiske strategi for vandresiliens (2024/2104(INI)).

¹⁵ EØSU's udtalelse om paraplyudtalelsen "Opfordring til en blå EU-pagt", CCMI/209 af 25. oktober 2023.

¹⁶ I denne meddelelse omfatter vandindustrien offentlige og private virksomheder, der leverer (drikke)vand og renser spildevand, herunder by- og industrispildevand. Industrien omfatter bl.a. vandteknik, opbygning af vandinfrastruktur samt udvikling og levering af vandrelateret udstyr og teknologier.

økosystemer og en rimelig balance mellem vandforsyning og vandefterspørgsel, der imødekommer de aktuelle behov, herunder realiseringen af menneskers ret til sikkert drikkevand og sanitet, uden at det går ud over fremtidige generationers rettigheder.

For at bringe Europa ind på en kurs mod vandresiliens er vi nødt til at arbejde på at opnå tre mål, nemlig

1. genopretning og beskyttelse af vandkredsløbet som grundlag for bæredygtig vandforsyning
2. opbygning af en vandmæssigt intelligent økonomi sammen med borgerne og de økonomiske aktører på en måde, der støtter EU's konkurrenceevne, er attraktiv for investorer og understøtter en blomstrende EU-vandindustri
3. sikring af rent vand og sanitet til en overkommelig pris for alle til enhver tid samt styrkelse af borgernes vandresiliens.

Lovgivningen og politikkerne på EU-plan, herunder den europæiske grønne pagt, udgør et solidt grundlag for at nå disse mål¹⁷. Medlemsstaterne – og deres lokale eller regionale myndigheder – er ofte de bedst egnede til at håndtere vandforvaltning, da de kender deres egne forhold, udfordringer og mulige løsninger bedst. I denne strategi anerkendes det fuldt ud, at medlemsstaterne frit kan tilrettelægge deres vandforsyningssystemer, som de finder det hensigtsmæssigt, inden for rammerne af EU-lovgivningen. For at støtte medlemsstaternes initiativer og styrke det grænseoverskridende vandsamarbejde udpeges der fem EU-indsatsområder, nemlig i) styring og gennemførelse, ii) finansiering, investeringer og infrastruktur, iii) digitalisering, iv) forskning og innovation, industri og færdigheder samt v) sikkerhed og beredskab.

2.1 Genopretning og beskyttelse af vandkredsløbet som grundlag for bæredygtig vandforsyning

Et velfungerende vandkredsløb er afgørende for vandresiliens. Vandet flyder i en cyklus, der naturligt lagrer, renser og frigiver vand, en proces, der afhænger af en sund jordbund, vådområder, skove og andre økosystemer. Overudnyttelse og dårlig forvaltning af vandressourcer, forurening samt klimaændringer og miljøforringelse har imidlertid påvirket denne cyklus voldsomt og reduceret både mængden og kvaliteten af vand i alvorlig grad.

Den eksisterende EU-ramme for ferskvand, herunder vandrammedirektivet¹⁸, direktivet om håndtering af oversvømmelser¹⁹, og forordningen om naturgenopretning²⁰, udgør en omfattende lovgivningsmæssig ramme for Europas vandkredsløb. Det vil dog være nødvendigt med en effektiv gennemførelse for at genoprette vandkredsløbet for så vidt angår mængde og kvalitet. Vandrammedirektivets mål om at opnå en god tilstand for alle

¹⁷ En oversigt over de vigtigste mål, der er anført i den eksisterende lovgivning, findes i bilag II.

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/60/EF af 23. oktober 2007 om vurdering og styring af risikoen for oversvømmelser (EUT L 288 af 6.11.2007, s. 27-34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2007/60/oj>).

²⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1991 af 24. juni 2024 om naturgenopretning og om ændring af forordning (EU) 2022/869 (EUT L 2024/1991 af 29.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>).

vandområder senest i 2027²¹ og målene for oversvømmelsesdirektivet udgør fortsat rettesnoren for indsatsen. Kommissionen vil prioritere håndhævelsen på grundlag af sin seneste vurdering af de nationale vandområdeplaner og risikostyringsplaner for oversvømmelser i dialog med medlemsstaterne²². For at yde yderligere støtte til medlemsstaternes arbejde med at tackle vandknaphed og tørke vil Kommissionen udvikle indikatorer for vandknaphed og offentliggøre en teknisk vejledning om tørkestyringsplaner. Forordningen om naturgenopretning giver mulighed for at støtte forvaltningen af vandmængden og øge modstandsdygtigheden over for både tørke og oversvømmelser med naturbaserede løsninger. Vand- og klimaresiliens skal integreres fuldt ud i de nationale genopretningsplaner, der skal udarbejdes senest i 2026.

Målet i havstrategirammedirektivet fra 2008 om at opnå en god miljøtilstand for havområder inden 2020 blev ikke opfyldt. Havenes biodiversitet er i tilbagegang, og forurening fra floder skader fortsat livet i havet. På baggrund af en nylig evaluering²³ vil Kommissionen revidere havstrategirammedirektivet for at forbedre sammenhængen med EU's ferskvandslovgivning med fokus på at levere resultater ved at reducere rapporteringskravene og forbedre dataforvaltningen og styringen på tværs af de regionale havkonventioner.

Ud over at gennemføre den eksisterende lovgivning er vi nødt til at intensivere vores indsats for at forbedre vandbindingen på land. I overensstemmelse med EU's havpagt er det nødvendigt at prioritere udnyttelsen af vores økosystemers fulde potentiale til at opbevare, rense, frigive og genoprette vand på land og til havs på grundlag af en "fra kilde til hav"-tilgang. På vej tilbage til havet lagres ferskvand naturligt i jordbunden, skove, vådområder, flodsletter og andre økosystemer. Der er behov for at genoprette vores landskabs naturlige svampefunktion for at genopbygge vores grundvandsreserve og beskytte biodiversiteten. For bedre at koordinere og opskalere eksisterende initiativer²⁴ med henblik på at øge vandbindingen på land vil Kommissionen udvikle en "svampefacilitet", der udgør en sammenhængende ramme for nye og eksisterende initiativer til at øge vandbindingen på land. Som fastsat i visionen for landbrug og fødevarer har Kommissionen også til hensigt at tilskynde til og støtte landbrugsmetoder, der genopretter, opretholder eller forbedrer jordbundens sundhedstilstand, såsom økologisk landbrug og agro-økologiske tilgange, der bevarer vand i jordbunden. I byområder bør man fremme "svampebyer", der er udformet med naturbaserede løsninger til at absorbere og frigive vand på en kontrolleret måde. Desuden er en integreret forvaltning af ferskvand og havområder af afgørende betydning. Flodforurening, afbrydelse af sedimentvandring og vandmangel har alle stor indvirkning på de marine økosystemers sundhed og levedygtigheden for de sociale og økonomiske aktiviteter, der er afhængige af dem, såsom fiskeri, akvakultur og turisme²⁵. Kystområderne spiller en afgørende rolle i vandkredsløbet og er afgørende for at forhindre landbaseret forurening i at komme ud i havet. Effektiv fysisk planlægning kan mindske sårbarheden over for klimaændringer i kystsamfund,

²¹ Det Europæiske Miljøagentur rapport om EU's vandtilstand <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>

²² Kommissionen har fremsat landespecifikke henstillinger omkring syv klynger, nemlig a) en fremskyndet indsats for at mindske overensstemmelsesgab, b) opskalering af investeringer, c) håndtering af det vigtigste pres, d) styrkelse af modstandsdygtigheden over for ekstreme vandforhold (herunder specifik henstilling om effektiv gennemførelse af oversvømmelsesdirektivet), e) grænseoverskridende samarbejde, f) undtagelser samt g) overvågning, vurdering og rapportering. Yderligere oplysninger findes på: https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-framework-directive/implementation-reports_en

²³ [Evaluering af havstrategirammedirektivet \(SWD\(2025\)50\)](#) og dets bilag.

²⁴ Missionerne for tilpasning og jordpagt, vejledning om klimarobuste landskaber, Den Europæiske Unions bypolitiske dagsorden (UAEU), det tematiske partnerskab om "vandfølsomme byer" og Interreg-projektet "Donauregionens svampeby".

²⁵ Macias, D., Bisselink, B., Carmona-Moreno, C. et al. The overlooked impacts of freshwater scarcity on oceans as evidenced by the Mediterranean Sea. *Nat Commun* 16, 998 (2025).

byer, søhavne og lavtliggende floddeltaer, samtidig med at søhavne også skal bidrage til at minimere forureningen fra skibe ved at overholde relevante love og politikker. Dette er også et af de emner, der skal behandles i EU's havnestrategi, som Kommissionen har bebudet. Endelig kan bæredygtig og integreret forvaltning af indre vandveje bidrage væsentligt til vandresiliens i kraft af bedre tilpasning til tørke og oversvømmelser, samtidig med at sejlruternes konnektivitet bevares.

Opbevaring af vand i reservoirer og andre menneskeskabte strukturer kræver særlig opmærksomhed og omhyggelig planlægning og koordinering, da mange økonomiske sektorer har brug for en stabil vandforsyning og ofte har forskellige behov i løbet af året²⁶. Ved foranstaltninger vedrørende vandforvaltning bør naturbaserede løsninger prioriteres, men der bør også anvendes menneskeskabte strukturer eller en kombination af begge. Ved planlægningen af nye dæmninger og reservoirer bør disses miljøpåvirkninger evalueres nøje med inddragelse af alle relevante aktører, og det bør sikres, at de trufne foranstaltninger indgår i en integreret og bæredygtig vandforvaltningsstrategi, der fuldt ud afspejler langsigtede klimareferencescenarier og -fremskrivninger, for at undgå strandede investeringer.

Vandkvalitet og -kvantitet er to sider af samme sag, og vi skal fortsat arbejde på at forebygge forurening ved kilden. I 2021 havde kun 39,5 % af EU's overfladevand en god økologisk tilstand, og kun 26,8 % havde en god kemisk tilstand²⁷. Indsatsen skal intensiveres og fokuseres på at forebygge ikkebæredygtig arealanvendelse og -forvaltning samt hydromorfologiske ændringer, ringe strukturel forvaltning af vand som følge af både lovlig og ulovlig overindvinding, ineffektivitet i vandanvendelsen på tværs af sektorer og vandforurening i forbindelse med aktiviteter såsom landbrug, industriproduktion, minedrift og affaldshåndtering.

Vandforurening har en direkte indvirkning på sundheden. Den kan medføre vandbårne sygdomme og forværre antimikrobiel resistens. Covid-19-krisen viste betydningen af at spore patogener og sundhedsparametre i spildevand ud fra en One Health-tilgang, da menneskers, dyrs, planters og miljøets sundhed er tæt forbundet²⁸. Kommissionen vil fortsat støtte kapacitetsopbygning og infrastrukturudvikling inden for spildevandsovervågning, navnlig da klimaændringerne forværrer sundhedsrisiciene ved vandrelaterede sygdomme²⁹.

Der er behov for en hurtig indsats for at bekæmpe forurenende stoffer, der udgør en risiko for vores vitale drikkevandskilder. Meget persistente forurenende stoffer såsom PFAS³⁰ akkumuleres fortsat på tværs af EU's farvande og forårsager sundhedsmæssige virkninger, der anslås til en værdi på mellem 52 og 84 mia. EUR om året³¹. Dette er også en stor kilde til offentlig bekymring. Vand- og havforurening fra bl.a. mikroplast skal bekæmpes ved kilden eller på tværs af forskellige emissionsveje i overensstemmelse med handlingsplanen for

²⁶ Fælles gennemførelsesstrategi (CIS) under vandrammedirektivets vejledning nr. 24 om vandområdeforvaltning i et klima i forandring, tilgængelig [her](#).

²⁷ Rapport fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af vandrammedirektivet (2000/60/EF) og oversvømmelsesdirektivet (2007/60/EF) (Tredje runde vandområdeplaner Anden runde risikostyringsplaner for oversvømmelser), COM(2025) 2 final.

²⁸ Rådets henstilling 2023/C 220/01 om intensivering af EU's indsats for at bekæmpe antimikrobiel resistens, lægemiddelpakken og det omarbejdede direktiv om rensning af byspildevand ((EU) 2024/3019).

²⁹ Det Europæiske Miljøagentur (2024): "Responding to climate change impact on human health in Europe: focus on floods, droughts and water quality" (reaktion på klimaændringernes indvirkning på menneskers sundhed i Europa: fokus på oversvømmelser, tørke og vandkvalitet). EEA-rapport 3/2024.

³⁰ Per- og polyfluoralkylstoffer

³¹ [Nordisk Ministerråd, 2019-data.](#)

nulforurening³². Desuden skal EU gøre en beslutsom indsats for at rense områder, der allerede er stærkt forurenet af disse og andre allestedsnærværende, persistente, bioakkumulerende og giftige stoffer, navnlig hvor sådanne stoffer stadig er uundværlige for samfundet og i industriel anvendelse. Oprydningen bør baseres på princippet om, at forurenere betaler, og der bør afsættes offentlige midler til oprydning af områder med herreløs forurening, hvor ingen ansvarlig enhed kan udpeges. Oprydningsindsatsen er meget bekostelig³³, men forskning og innovation kan mindske disse omkostninger betydeligt i kraft af nye, f.eks. biobaserede, teknologier, som vil blive fremmet i den bioøkonomiske strategi. Hvis der findes partnere, som er villige til at investere sammen med EU, vil Kommissionen desuden fremsætte et forslag om at etablere et offentlig-privat initiativ for at opnå et teknologisk gennembrud inden for gennemførlige og økonomisk overkommelige metoder til påvisning og oprydning af PFAS og andre persistente kemikalier.

Begrænsning af forureningen af vandøkosystemer med næringsstoffer bør sættes i centrum for genoprettelsen af vandkvaliteten. Næringsstoffer fra landbrug, byområder og andre kilder påvirker menneskers sundhed og forårsager algeopblomstring og iltudtømming, som er dødelige for akvatiske økosystemer. Dette er fortsat en stor udfordring, som forårsager socioøkonomiske tab, der anslås til mellem 75 og 485 mia. EUR om året alene med hensyn til kvælstof³⁴. Sådanne omkostninger kræver en fremskyndet indsats fra kilde til hav, herunder en forbedret gennemførelse af nitratdirektivet i alle medlemsstater.

Kommissionen vil bistå medlemsstaterne med at vurdere de skræddersyede reduktioner af næringsstoffbelastningen, der er behov for, bl.a. i kraft af forbedret modellering, interaktive kort og udveksling af bedste praksis. Kommissionen vil fortsat støtte forbedret og integreret næringsstofforvaltning gennem forskellige eksisterende fora, bidrage til at finansiere faciliteter til opbevaring af husdyrgødning og fremme næringsstoffers cirkularitet, hvilket kan bidrage til at reducere brugen af syntetiske gødningsstoffer. I synergi med det arbejdsforløb om husdyr, der blev bebudet i visionen for landbrug og fødevarer, vil disse foranstaltninger supplere udviklingen af en langsigtet vision, som respekterer mangfoldigheden i husdyrproduktionen i EU, samtidig med at dens bæredygtighed sikres. Kommissionen vil desuden styrke indsatsen for at fremme ekstensivering af landbruget i regioner med høj husdyrkoncentration.

Flagskibsforanstaltninger – Genopretning og beskyttelse af vandkredsløbet	Tidsplan
Fastlægge, bl.a. gennem strukturerede dialoger med medlemsstaterne, gennemførelsesprioriteter for vandrammedirektivet og oversvømmelsesdirektivet med fokus på vandkvalitet og -kvantitet.	2025-2026
Revidere havstrategirammedirektivet.	2027

³² De foranstaltninger til oprydning af PFAS, der er fastsat i denne strategi, supplerer Kommissionens bestræbelser på at håndtere PFAS-emissioner ved kilden i henhold til kemikalielovgivningen REACH. I den forbindelse bør det bemærkes, at Kommissionen inden udgangen af 2025 forventer at vedtage en restriktion for alle PFAS-stoffer i brandslukningsskum, som er en af de vigtigste emissionskilder.

³³ De økonomiske omkostninger ved rensning af PFAS-forurening i Europa er blevet anslået til at ligge på mellem 5 og 100 mia. EUR om året, idet vandsektoren alene står over for en stigning på op til 18 mia. EUR om året til drikkevandsrensning, mens omkostningerne til spildevandsrensning og håndtering af spildevandsslam anslås at være endnu højere. Disse omkostninger er blevet anslået af Forever Lobbying Project. Yderligere oplysninger findes på: <https://foreverpollution.eu/lobbying/>

³⁴ Van Grinsven et al, "Costs and Benefits of Nitrogen for Europe and Implications for Mitigation" (omkostninger og fordele ved kvælstof for Europa og konsekvenser for afbødning), 2013. N-emissionerne og skadesomkostningerne omfatter emissioner fra alle sektorer til overflade-, grund- og havvand og til luft.

Udvikle indikatorer for vandknaphed og udarbejde en teknisk vejledning om tørkestyringsplaner.	2026-2027
Støtte håndteringen af de vigtigste forureningskilder: • Offentlig-privat initiativ til at opnå et teknologisk gennembrud inden for gennemførlige og økonomisk overkommelige metoder til påvisning og oprydning af PFAS og andre persistente kemikalier, hvis de rette partnere findes. • Lancere en bistandsværktøjskasse til støtte for medlemsstaternes foranstaltninger til reduktion af næringsstofforurening, herunder gennem forbedret modellering, interaktive kort og udveksling af bedste praksis.	2027 2026-2027

2.2 Opbygning af en vandmæssigt intelligent økonomi, der ikke lader nogen i stikken, støtter EU's konkurrenceevne og tiltrækker investorer

Vand er en begrænset ressource, der skal bruges effektivt. Vi skal reducere efterspørgslen på tværs af alle økonomiske sektorer ved at fremme vandbesparelser, effektivitet og genbrug. I lyset af øget vandknaphed og tørke er dette afgørende for fortsat at sikre vandforsyningen, opfylde kravene fra forskellige brugere på en retfærdig måde og støtte akvatiske og terrestriske økosystemer. Dette er særlig vigtigt i regioner med akutte hotspots for overudnyttelse, hvor vandknaphed er ved at blive systemisk og en betydelig hindring for økonomisk udvikling, herunder visse fjerntliggende samfund og øsamfund, hvor tilgængeligheden af ferskvand er begrænset. I takt med yderligere klimaændringer vil antallet af regioner, der er berørt af vandknaphed, stige betydeligt³⁵. Forøgelsen af effektiviteten skal især fokuseres på de mest intensive vandbrugere, både nuværende og fremtidige, som også har den største interesse i at undgå overdreven indvinding, der kan føre til forsyningsafbrydelser.

Vandeffektivitet er afgørende og skal prioriteres højest. Denne strategi ledsages af en henstilling om anvendelsen af princippet om vandeffektivitet først, der er inspireret af erfaringerne med princippet om energieffektivitet først³⁶. I strategien fastsættes vejledende principper for beslutningstagning og investeringer baseret på en klar og forudsigelig, men fleksibel, prioritering af den måde, hvorpå efterspørgslen efter og udbuddet af vand forvaltes. I hele EU bør det prioriteres at begrænse efterspørgslen og overudnyttelsen. Dette bør efterfølges af effektivitet i kraft af udformning og genbrug, mens øget udbud bør være den sidste udvej.

For at være retningsgivende for indsatsen for vandeffektivitet i hele EU i lyset af potentialet for vandbesparelser³⁷ bør EU sigte mod at øge vandeffektiviteten med mindst 10 % senest i 2030. Kommissionen vil samarbejde med medlemsstaterne og interessenterne om at udvikle en fælles metode til opstilling af vandeffektivitetsmål under hensyntagen til territoriale og andre forskelle mellem lande, regioner og sektorer. På dette grundlag har Kommissionen til hensigt at udvikle fælles benchmarks i forbindelse med revisionen af denne strategi i 2027. Nogle medlemsstater har allerede fastsat specifikke mål for at forbedre

³⁵ Det Europæiske Miljøagentur (EEA), European Climate Risk Assessment (EUCRA), 2024. Se især kapitel 5 "Water security" med detaljerede oplysninger om vandknaphed.

³⁶ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-first-principle_en

³⁷ Water savings for a water resilient Europe, Det Europæiske Miljøagentur 2025, offentliggøres snart.

vandeffektiviteten på nationalt eller regionalt plan eller for bestemte vandområder³⁸. Medlemsstaterne opfordres til at fastsætte deres egne mål for vandeffektivitet på grundlag af deres nationale forhold.

En vandmæssigt intelligent økonomi kræver bedre kontrol med ressourcerne. Data for 2010-2021³⁹ viser, at 81 % af det samlede vandforbrug går til brugere, der indvinder vand direkte ved kilden ved hjælp af private systemer, og mange medlemsstater har ikke nøjagtige data om deres adgang til ferskvand. I overensstemmelse med vandrammedirektivet skal myndighederne foretage ajourførte vurderinger af vandbrugernes adgang til og indvinding af vand og øge deres indsats for at registrere og kontrollere alle mængder af indvindinger, tab og returvand. Indførelse af intelligent vandmåling på tværs af alle økonomiske sektorer vil bidrage til at opnå en streng overvågning af vandstrømme. Desuden vil det hjælpe borgere og virksomheder med at forvalte deres vandforbrug mere effektivt. Kommissionen vil fremme udvekslingen af bedste praksis om vandbalance og intelligent vandmåling på tværs af alle økonomiske sektorer. Derudover vil den arbejde på at lancere et EU-initiativ vedrørende vandinfrastruktur og intelligent måling for alle (se afsnit 3.3). Desuden vil den inden udgangen af 2026 vurdere kvaliteten af de tilgængelige data om vand og, hvor det er relevant, revidere den relevante lovgivning med henblik på at indføre nye moduler for miljøøkonomiske regnskaber til brug i vandregnskaber⁴⁰.

Der skal lægges særlig vægt på at vurdere og, hvor det er muligt, begrænse de vandbehov, der følger med den rene industrielle og digitale omstilling, og støtte den gennem intelligent vandplanlægning. Sektorer, der er afgørende for EU's strategiske autonomi, såsom batteriproduktion, halvledere, brint, mikrochips og datacentre, forbruger store mængder ofte ultrarent vand⁴¹. Samtidig vil fremme af omstillingen til ren energi og dekarboniseringen af EU's energisystem bidrage til at forbedre vandforvaltningen⁴². I den forbindelse skal besparelser på vand og energi, som normalt går hånd i hånd, maksimeres, og der skal rettes særlig opmærksomhed mod vandresiliens i den fysiske planlægning. For at fremme vandbesparelser i datacentre vil Kommissionen navnlig vurdere disses energieffektivitet og overordnede bæredygtighed og foreslå minimumsstandards for ydeevne, herunder for vandforbrug⁴³. For at hjælpe medlemsstaterne med at udpege de bedste områder til etablering af vandintensive forretningsaktiviteter og tiltrække de nødvendige vandinvesteringer vil Kommissionen forbedre de eksisterende visualiseringsværktøjer, der samler miljødata og data vedrørende vand- og energinettene.

Sikker genbrug af vand i landbruget, energiproduktion og industrielle processer skal være kernen i integreret vandforvaltning. I øjeblikket genbruges kun 2,4 % af spildevandet i EU, og der er store forskelle mellem medlemsstaterne, fra nul til 80 %⁴⁴. Kommissionen vil støtte medlemsstaterne gennem vejledning om sikker genbrug af vand og i kraft af

³⁸ Frankrig har f.eks. fastsat et mål om at reducere vandindvindingen med 10 % frem til 2030.

³⁹ Water Europe (2024) Socio-economic study on the value of the EU investing in water.

⁴⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/3024 af 27. november 2024 om ændring af forordning (EU) nr. 691/2011 for så vidt angår indførelse af nye moduler for miljøøkonomiske regnskaber.

⁴¹ Water Europe (2024) Socio-economic study on the value of the EU investing in water.

⁴² Det Internationale Energiagentur, Clean energy can help to ease the water crisis (ren energi kan bidrage til at lette vandkrisen), 22. marts 2023.

⁴³ Rapport fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til artikel 12 i direktiv 2023/1791 om energieffektivitet og om ændring af forordning (EU) 2023/955 (omarbejdning).

⁴⁴ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene: Konsekvensanalyse, der ledsager dokumentet Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om mindstekrav til genbrug af vand, SWD(2018) 249 final.

kapacitetsopbygning i forbindelse med gennemførelsen af eksisterende lovgivning⁴⁵. Senest i juni 2028 vil Kommissionen evaluere forordningen om genbrug af vand og efterfølgende overveje at udvide dens anvendelsesområde afhængigt af evalueringsresultaterne.

For så vidt angår den offentlige vandforsyning, der tegner sig for 13 % af vandforbruget i EU, skal der fokuseres på at bekæmpe lækager og utilsigtede tab ved hjælp af digitale værktøjer. Da de nuværende nationale lækageniveauer varierer fra 8 % til 57 %, er der et betydeligt potentiale for forbedringer, navnlig gennem intelligent vandmåling og telemåling. I henhold til drikkevandsdirektivet skal medlemsstaterne reducere lækager i vandforsyningsnettene. Medlemsstater med niveauer for lækage af vandforsyningen, der overstiger den fælles EU-tærskel – som skal fastsættes senest i 2028 – skal senest i 2030 fremlægge nationale handlingsplaner for nedbringelse af lækager i hele deres forsyningsnet.

Bæredygtige fødevarer systemer er en vigtig allieret i forbindelse med vandresiliens, og den fælles landbrugspolitik spiller en afgørende rolle. Bæredygtig landbrugs- og skovforvaltning bidrager væsentligt til at øge vand- og klimaresiliensen, idet tørke og oversvømmelser afbødes (afsnit 2.1). På den anden side har produktion, forarbejdning, detailhandel, emballering og transport af fødevarer en dybtgående indvirkning på vandkvaliteten og -mængden. Landbruget tegner sig for 51 % af det samlede vandforbrug i EU, og der er meget store forskelle mellem Nord- og Sydeuropa⁴⁶. I visionen for landbrug og fødevarer understreges betydningen af høj vandkvalitet og adgang til vand for fødevarer sikkerheden. Desuden bør bæredygtigt fiskeri og havbrug støttes yderligere, da produktionen her foregår uden brug af ferskvand.

Den fælles landbrugspolitik og de nationale strategiske planer yder støtte til landbrugsmetoder og investeringer, der øger vandeffektiviteten og cirkulariteten og forbedrer vandbindingen, samtidig med at forureningen med næringsstoffer og pesticider begrænses. Der er bl.a. tale om støtte til økologisk landbrug med dets mange fordele i forbindelse med jordbundens sundhed og dets begrænsede anvendelse af kunstgødning, herbicider og pesticider. Det er afgørende at sikre, at medlemsstaterne gør størst mulig brug af disse muligheder og fremmer vandresiliente landbrugsmetoder, f.eks. præcisionslandbrug, drypvanding, genbrug af vand, forbedret jordforvaltning og pesticidanvendelse, udnyttelse af landskabstræk og mere klimaresistente afgrøder. I den næste programmeringsperiode vil Kommissionen fortsat tilskynde landbrugerne til at forbedre deres bedrifters miljø- og klimapræstationer, bl.a. med hensyn til bedre vandforvaltning.

Vandeffektiv energiproduktion kan i høj grad bidrage til vandresiliens. 17 % af EU's samlede vandforbrug anvendes som råmateriale eller kølemiddel⁴⁷. Hvis de rette partnere, der er villige til at investere sammen med EU, findes, vil Kommissionen fremsætte et forslag om at etablere et offentlig-privat initiativ for at opnå et teknologisk gennembrud inden for gennemførlige og økonomisk overkommelige metoder til tørkøling.

Vandresiliens bør integreres i alle industrisektorer. Det reviderede direktiv om industrielle emissioner vil sikre, at store industrielle aktører gradvist reducerer vandforbruget, forbedrer vandeffektiviteten og øger deres genbrug af vand på tværs af produktionsprocesser. Vandeffektivitet og genbrug af vand bør integreres i alle de mest vandintensive industrisektorer,

⁴⁵ Forordningen om genbrug af vand, det reviderede direktiv om industrielle emissioner og det reviderede direktiv om rensning af byspildevand.

⁴⁶ Det Europæiske Miljøagentur (2024), Europe's state of water 2024. EEA-rapport 7/2024, Den Europæiske Unions Publikationskontor. <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>

⁴⁷ Det Europæiske Miljøagentur (2024) Europe's state of water 2024. <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>

navnlig gennem de tilgængelige platforme til støtte for interessenter⁴⁸. I den forbindelse vil Kommissionen iværksætte et pilotprojekt til fremme af vandeffektivitet i udvalgte industriklynger.

Øget forsyning ved brug af havvand som erstatning for ferskvand kan være en del af løsningen, navnlig i regioner, der er hårdt ramt af vandknaphed, hvis det gøres på en bæredygtig måde. Som led i en integreret forvaltningstilgang, der prioriterer at begrænse efterspørgslen frem for at øge udbuddet på basis af lokale forhold, kan afsaltning af havvand give en stabil vandforsyning ud over vandkredsløbet. Det er dog stadig dyrt og meget energiintensivt, og det har betydelig indvirkning på miljøet. Kommissionen vil således støtte innovation på dette område med henblik på at begrænse energiforbruget og reducere drivhusgasemissionerne, navnlig ved at fremme anvendelsen af vedvarende energi. Innovative løsninger bør også afbøde miljøvirkningerne ved bortskaffelse af saltlage og øge genanvendelsen og genbruget af energi og mineraler fra saltlage i industrisektoren.

Flagskibsforanstaltninger – Opbygning af en vandmæssigt intelligent økonomi, der ikke lader nogen i stikken, støtter EU's konkurrenceevne og tiltrækker investorer	Tidsplan
Henstilling om princippet om vandeffektivitet først, retningslinjer og EEA-rapport om det uudnyttede potentiale for vandeffektivitet.	2025-2026
Støtte udbredelsen af god praksis for genbrug af vand, også uden for landbruget, og revidere forordningen om genbrug af vand.	2026-2028
Offentlig vandforsyning: • Støtte lækagereduktion, modernisering af infrastruktur og grundig datavurdering.	2025-2028
Landbrug: • Maksimere anvendelsen af strategiske planer for vandresiliens under den fælles landbrugspolitik gennem videndeling og innovative løsninger, der fremmes af EU's netværk vedrørende den fælles landbrugspolitik, det europæiske innovationspartnerskab (EIP-AGRI) samt forbedrede og uafhængige bedriftsrådgivningstjenester. • I den næste programmeringsperiode skal landbrugerne fortsat tilskyndes til at forbedre deres bedrifters miljø- og klimapræstationer, bl.a. med hensyn til bedre vandforvaltning.	2025- 2026
Industri og energi: • Iværksætte et pilotprojekt til fremme af vandeffektivitet, herunder vandfri teknologier og teknologier med lukkede vandkredsløb, i udvalgte industriklynger. • Medtage vandforbrug blandt parametrene i en fælles ordning i Unionen for at vurdere bæredygtigheden af datacentre og foreslå minimumsstandards for vandforbrug. • Offentlig-privat initiativ med henblik på at opnå et teknologisk gennembrud inden for gennemførlige og økonomisk overkommelige metoder til tørkøling, hvis de rette partnere findes.	2025-2027

⁴⁸ For eksempel den nuværende interessentstøtteplatform for omstillingsforløb.

2.3 Sikring af rent og billigt vand for alle samt styrkelse af forbrugerne og andre brugere

Adgang til sikkert og rent drikkevand og sanitet er en menneskeret. Tre årtiers udvikling og gennemførelse af EU's vandlovgivning, herunder drikkevandsdirektivet og direktivet om rensning af byspildevand, har sammen med betydelige EU-investeringer generelt sikret adgang til sikkert drikkevand og sanitet i hele EU i overensstemmelse med den europæiske søjle for sociale rettigheder⁴⁹. Alligevel lever 1,5 % af EU's befolkning uden basale sanitære faciliteter, og ca. 4 % mangler ordentlig adgang til sikkert drikkevand. Foranstaltningerne på dette område skal sikre en inklusiv og retfærdig indsats, der imødekommer behovene hos kvinder og sårbare grupper såsom personer med handicap og mindretal samt de mindst velstående EU-regioner for at fremme social, økonomisk og territorial samhørighed, bl.a. i regionerne i den yderste periferi. For sidstnævnte er de særlige klimatiske udfordringer, som de står over for, kombineret med utilstrækkelig vandinfrastruktur, som direkte påvirker adgangen til drikkevand, af særlig betydning. Støtte til vandfiltreringssystemer i områder med hårdt eller meget hårdt vand er et andet relevant aspekt.

Forbrugerne spiller en afgørende rolle med hensyn til at sikre øget vandresiliens. Ud over det veletablerede EU-miljømærke vil forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter⁵⁰ hjælpe forbrugerne med at reducere vandforbruget ved at vælge mindre forurenende og mere vandeffektive produkter. Dette bør flytte efterspørgslen i retning af vandmæssigt intelligente produkter og styrke EU's konkurrenceevne i en ren og cirkulær økonomi. Nye private initiativer som f.eks. Unified Water Label dukker op som midler til at vurdere produkters vandeffektivitet.

Når det handler om vandforbrug i boliger og byplanlægning, skal energibesparelser og vandbesparelser altid gå hånd i hånd. Det nye direktiv om bygningers energimæssige ydeevne⁵¹, der støtter energieffektivitet inklusive varmtvandseffektivitet som et af sine mål, og det nye europæiske Bauhaus rummer betydelige muligheder for at øge indsatsen til gavn for vandresiliens i hele det bebyggede miljø, samtidig med at brugernes og borgernes inddragelse og udvekslingen af bedste praksis om planlægning og koncepter for vandresilient design styrkes. Dette vil blive afspejlet i det kommende arbejdsprogram for 2026-2027 for den nye europæiske Bauhaus-facilitet og i den kommende plan for økonomisk overkommelige boliger, som også vil tage hensyn til boligens bæredygtighed, herunder vandresiliens.

Der skal lægges større vægt på bevidstgørelse og inddragelse af offentligheden i vandforvaltningen. Øget bevidsthed kan understøttes af digitale værktøjer og er afgørende for at styrke borgernes vilje til at spare på vandet, men også for at mindske deres eksponering for risici fra oversvømmelser eller tørke (se afsnit 3). Sikring af fuld gennemførelse af kravene om information af offentligheden og gennemsigtighed vil bidrage til at øge borgernes bevidsthed og parathed til at engagere sig som led i inklusiv vandforvaltning. Kommissionen vil fremme udvekslingen af bedste praksis med hensyn til at øge bevidstheden og ruste samfundet til at

⁴⁹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_en

⁵⁰ Den nyligt vedtagne arbejdsplan for miljøvenligt design for bæredygtige produkter og energimærkning 2025-2030 omfatter tekstiler/beklædning, jern og stål og aluminium som produkter, for hvilke der vil blive udviklet nye krav, samt en række vandrelevante energirelaterede produkter såsom opvaskemaskiner og vaskemaskiner, for hvilke der vil være krav om miljøvenligt design og/eller energimærker til rådighed.

⁵¹ I henhold til direktivet om energieffektivitet skal medlemsstaterne sikre, at de regionale og lokale myndigheder som minimum udarbejder lokale varme- og køleplaner i kommuner med over 45 000 indbyggere.

blive mere effektivt involveret i vandforvaltning samt vandområdeplaner og risikostyringsplaner for oversvømmelser.

Prissætningspolitikker for vand baseret på faktisk forbrug, miljøpåvirkning og betalingsevne er afgørende for at sikre adgang til vand, samtidig med at der skabes de rette incitamenter for forbrugere og andre brugere. Vandrammedirektivet tilskynder til forsvarlige nationale prissætningspolitikker for vand baseret på en rimelig omkostningsdækning og princippet om, at forureneren betaler. De reviderede drikkevands- og byspildevandsdirektiver sikrer regelmæssige og omfattende oplysninger om vandforbrug og -priser samt rådgivning om, hvordan niveauet kan reduceres. Udveksling af bedste praksis vil hjælpe medlemsstaterne med at anvende disse værktøjer på den mest effektive måde.

Flagskibsforanstaltninger – Sikring af rent og billigt vand for alle samt styrkelse af forbrugerne og andre brugere	Tidsplan
Tage hånd om produkters vandfodaftryk, når der fastsættes eller ajourføres krav i henhold til forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter og EU-miljømærket.	2025-2027
Fremme bedste praksis med hensyn til bevidstgørelse af offentligheden og den rolle, som prissætning af vand spiller for at fremme vandeffektivitet, omkostningsdækning og princippet om, at forureneren betaler, samt relateret national vandforvaltning.	2026-2027
Styrke indsatsen for vandresiliens i hele det bebyggede miljø gennem det kommende arbejdsprogram for 2026-2027 for den nye europæiske Bauhaus-facilitet og i den kommende plan for økonomisk overkommelige boliger.	2026

3. FEM STØTTEOMRÅDER, DER SKAL BANE VEJEN FOR ET VANDRESILIENT EUROPA

For at nå de mål, der er skitseret i strategien, har vi brug for en tilgang, som omfatter hele samfundet, med øget samarbejde mellem borgere, virksomheder, civilsamfundsgrupper samt naturforkæmpere og engagerede forvaltninger, der arbejder på tværs af politiske siloer og niveauer, idet alle interessenter inddrages. EU vil støtte dette med tiltag på fem områder.

3.1 Styring og gennemførelse, der sætter skub i forandringer

Opnåelse af vandresiliens vil afhænge af en bedre gennemførelse af den omfattende EU-lovgivning på vandområdet samt stærkere synergier med politikker inden for sektorer som landbrug, industri, energi, transport og forbrugerbeskyttelse. Reguleringsmyndighederne har i årtier gjort en indsats for at beskytte vandressourcerne i EU's miljø- og sundhedspolitikker. Gennem den europæiske grønne pagt er flere centrale retsakter blevet revideret og moderniseret, hvilket har ført til store fremskridt. Som det fremgår af en nylig rapport fra Kommissionen⁵², har mangler i gennemførelsen og finansieringen hidtil hæmmet opfyldelsen af vandlovgivningens mål i betydelig grad. Ved udarbejdelsen af deres tredje vandområdeplaner og anden risikostyringsplan for oversvømmelser undlod flere medlemsstater f.eks. at følge behørigt op på Kommissionens henstillinger fra 2019, og de har

⁵² Rapport fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af vandrammedirektivet (2000/60/EF) og oversvømmelsesdirektivet (2007/60/EF) (Tredje runde vandområdeplaner Anden runde risikostyringsplaner for oversvømmelser), COM(2025) 2 final.

endnu ikke indført passende registre, kontroller og, hvor det er relevant, sanktioner for at undgå overindvinding.

Kommissionen vil intensivere håndhævelsen på grundlag af resultaterne af dens seneste vurdering af de nationale planer og dens EU-dækkende og landespecifikke henstillinger. Den vil iværksætte strukturerede dialoger med medlemsstaterne for i fællesskab at arbejde hen imod en styrket gennemførelse af den mere overordnede EU-ret på vandområdet. Instrumentet for teknisk støtte kan hjælpe medlemsstaterne med at tackle vandrelaterede udfordringer, herunder dem, der er udpeget i det europæiske semester.

Forenkling af EU's bestemmelser på vandområdet kan yde et vigtigt bidrag til deres gennemførelse. Kommissionen evaluerer regelmæssigt centrale retsakter såsom nitratdirektivet, der i øjeblikket er under evaluering. Desuden sigter Kommissionen mod at forenkle og effektivisere den elektroniske rapportering i henhold til vandrammedirektivet på grundlag af en igangværende undersøgelse. Revisionen af havstrategirammedirektivet vil også føre til en betydelig forenkling. I forbindelse med gennemførelsen af den ordning for udvidet producentansvar, der er omhandlet i artikel 9 i direktiv (EU) 2024/3019 om rensning af byspildevand, vil Kommissionen foretage en ajourført undersøgelse af omkostningerne og ordningens potentielle indvirkning på de berørte sektorer. Desuden vil Kommissionen fortsat støtte medlemsstaterne i den pragmatiske udformning af nationale systemer med henblik på at undgå uventede eller utilsigtede konsekvenser, navnlig for adgangen til lægemidler til en rimelig pris⁵³.

Vandmæssigt intelligent fysisk planlægning skal være retningsgivende for en bæredygtig udbredelse af den grønne og digitale omstilling. Kommissionen vil forbedre de eksisterende visualiseringsværktøjer, der samler miljødata med data vedrørende vand- og energinettene. Målet er at give medlemsstaterne et bedre grundlag for at træffe beslutninger om fysisk planlægning ved at hjælpe dem med at udpege de bedste områder til etablering af vandintensive forretningsaktiviteter og samtidig tiltrække investorer med henblik på at gennemføre naturgenopretning og modernisering af vandforsyningsnet for at støtte disse virksomheder.

Det grænseoverskridende samarbejde skal forbedres yderligere. Europa har 75 grænseoverskridende vandområder. Selv om vandrammedirektivet udtrykkeligt kræver, at medlemsstaterne sikrer en koordineret gennemførelse for internationale vandområder, er der plads til en mere harmoniseret vurdering af vandområdernes tilstand, bedre overensstemmelse mellem foranstaltninger truffet af opstrøms- og nedstrømslande, herunder med ikke-EU-partnerlande med ripariske områder, og øget fokus på forvaltning af vandmængden. Kommissionen vil støtte peer-to-peer-initiativer for at fremme samarbejdet mellem organisationer, regioner og byer i flod- og havområder gennem EU-programmer og -initiativer såsom Horisont Europa, det tematiske partnerskab om "vandsårbare byer" under EU's dagsorden for byerne og praksisfællesskabet Cohesion for Transitions (samhørighed for omstilling)⁵⁴. Dette vil sikre en vigtig inddragelse af det regionale og lokale niveau, som det fremgår af initiativerne under Interreg-programmerne.

Flagskibsforanstaltninger – Styring og gennemførelse, der sætter skub i forandringer	Tidsplan
--	----------

⁵³ Som også krævet i Europa-Parlamentets beslutning af 7. maj 2025 om den europæiske strategi for vandresiliens (2024/2104(INI)).

⁵⁴ https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communities-and-networks/cohesion-4-transition_en

Intensivere håndhævelsen og indlede strukturerede dialoger med alle medlemsstater for at fremskynde og opskalere gennemførelsen af EU's vandlovgivning på grundlag af centrale håndhævelsesprioriteter, der stammer fra den seneste vurdering af vandområdeplaner og risikostyringsplaner for oversvømmelser.	2025-2026
Under praksisfællesskabet Cohesion for Transitions tilrettelægge regelmæssige udvekslinger med regioner, byer og vandmyndigheder for at fremme udveksling af bedste praksis om landskaber med en naturlig evne til at opsamle vand samt grænseoverskridende vandsamarbejde, der er udpeget under Interreg.	2025-2027
Lancere en visningsapplikation, der integrerer miljødata med data vedrørende vand- og energinettene, for at hjælpe medlemsstaterne med deres fysiske planlægning og med at udpege de bedste områder til win-win-lokalisering af vandintensive forretningsaktiviteter.	2027

3.2 Stabil forsyning i kraft af finansiering, investeringer og infrastruktur

I mangel af betydelige yderligere offentlige og private investeringer i alle faser af vandforvaltningen vil fremskridtene hen imod vandresiliens være for langsomme eller ikke have en særlig virkning. De nuværende årlige kapitalinvesteringer i vandforanstaltninger (fra EU, EIB og de nationale budgetter) når op på ca. 55 mia. EUR (i 2022-priser), hvilket tyder på et årligt investeringsunderskud på ca. 23 mia. EUR om året (0,1 % af EU's BNP) til gennemførelse af den eksisterende vandlovgivning⁵⁵. Disse tal omfatter investeringer i omdannelse af regn til grønt vand (lagret i terrestriske økosystemer) ved brug af naturbaserede løsninger og omdannelse af gråt vand (brugt i byområder eller industrielle processer) til blåt vand (vandløb og have) for at gøre det egnet til udledning i naturen igen. Investeringerne skal dække alle faser af vandforvaltningen og planlægges på en integreret måde under hensyntagen til fremtidige klimascenarier og vurderingen af de deraf følgende risici. Investeringerne skal også støtte nye vandteknologier. Medlemsstaterne kan f.eks. anvende incitamenterne i BlueInvest-plattformen i blå sektorer og udvikle kritiske vandrelaterede teknologier, der opfylder kravene i forbindelse med platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP). Samtidig skal medlemsstaterne undgå subsidier, der som en bivirkning kan skade miljøet eller føre til en ineffektiv vandanvendelse.

I den nylige midtvejsevaluering af samhørighedspolitikken har Kommissionen foreslået en ekstraordinær pakke af foranstaltninger, der skal tilskynde medlemsstaterne og regionerne til at investere i vandresiliens. Denne pakke omfatter op til 100 % af den EU-finansiering og 30 % af den forfinansiering af investeringer i vandresiliens, der er planlagt under den særlige prioritet for dette nye specifikke mål samt forskellige fleksibilitetsmuligheder.

Nogle medlemsstater har problemer med at bruge de EU-midler, der er til rådighed, på grund af manglende administrativ kapacitet og juridiske eller organisatoriske hindringer. Kapaciteten til at foretage investeringer i vandresiliens skal forbedres, navnlig i mindre

⁵⁵ GD for Miljø, "Environmental investment needs, financing and gaps in the EU-27 – update 2024" (intern analyse). Det bør bemærkes, at dette beløb i vid udstrækning er baseret på vandforsynings- og sanitetsbehov, mens omkostningerne til andre foranstaltninger i forbindelse med gennemførelsen af vandrammedirektivet og oversvømmelsesdirektivet muligvis ikke afspejles fuldt ud.

udviklede regioner. Sammen med reformer af vandforvaltningen på det rette niveau kan teknisk bistand bidrage til at sikre, at de disponible EU-midler anvendes så effektivt som muligt.

De tilgængelige EU-midler bør hurtigt anvendes til investeringer, der har til formål at reducere lækager ved hjælp af digitale værktøjer, intelligent måling og teknologier til forbedring af vandeffektiviteten. Disse investeringer kræver mindre kompleks planlægning end store vandprojekter. Kommissionen vil udarbejde retningslinjer til medlemsstaterne for "plug and play"-projekter (pilotprojekter) på disse områder for at forenkle og strømline procedurerne.

Den næste flerårige finansielle ramme (FFR) rummer en mulighed for at støtte vandresiliens yderligere gennem investeringer og reformer. I forbindelse med de nationale og regionale partnerskabsaftaler kan medlemsstaterne tage fat på områder som forbedret forvaltning, risikovurdering og katastrofeberedskab, øget vandeffektivitet og genbrug, prioriteret reduktion af efterspørgslen samt bedre kontrolfunktioner. Desuden vil Kommissionen tilskynde medlemsstaterne til at samarbejde om et initiativ vedrørende grønne og blå korridorer for at støtte genopretningen af økologiske miljøer og infrastruktur, herunder floder, vådområder og kyster.

Desuden styrker Kommissionen sit samarbejde med Den Europæiske Investeringsbank-Gruppe (EIB) for at øge de offentlige og private investeringer på vandområdet, både i EU og globalt. EIB-Gruppen, der allerede i dag er den største globale finansieringskilde i vandsektoren, har udviklet et vandprogram til støtte for Kommissionens strategi for vandresiliens med over 15 mia. EUR i planlagt finansiering i 2025-2027 til projekter, der letter adgangen til vand og forureningskontrol og øger modstandsdygtigheden og konkurrenceevnen i EU's vandsektor, bl.a. gennem store infrastrukturer og naturbaserede løsninger. Desuden vil Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank samarbejde om at afhjælpe flaskehalse for udrulning af vandinvesteringer. Dette samarbejde vil omfatte forslaget om en ny rådgivningsfacilitet for bæredygtig vandforvaltning, der skal finansiere EIB's tekniske bistand til opbygning af en reserve af projekter samt en bedre kvantificering af finansieringsbehov og muligheder for at lette investeringer i vand.

De private investeringer skal øges betydeligt. Samarbejde med finansielle institutioner kan mobilisere mere privat finansiering til støtte for vandresiliens gennem tilgange med blandet finansiering, innovative modeller såsom Water as a Service (vand som en tjeneste) og strukturerede økosystemer for grønne og blå obligationer. Belønningsordninger for økosystemtjenester har potentiale til også at støtte skabelsen af de nødvendige markeder. Kommissionen vil vedtage en køreplan for naturkreditter for at udnytte potentialet i disse instrumenter og tilskynde til opskalering af disse markeder. Desuden har EU's forenklede ramme for bæredygtig finansiering og udrulningen af opsparings- og investeringsunionen til formål at øge finansieringsmulighederne for EU's virksomheder, bl.a. i vandsektoren.

Klimaforårsagede forstyrrelser styrker forretningsgrundlaget for vandinvesteringer, og innovative tilgange kan bidrage til at frigøre betydelige private investeringer. Vand anerkendes i stigende grad som en økonomisk væsentlig faktor for virksomheder, investorer og regeringer. Der er imidlertid betydelige hindringer for at tiltrække private investeringer i vand, hvilket ofte kræver et tæt samarbejde mellem forskellige interessenter, ikke mindst for at overvinde frihjulproblemer. Kommissionen vil oprette en accelerator for investeringer i vandresiliens med henblik på at gennemføre 20 innovative pilotprojekter vedrørende naturlig vandbinding og vandeffektivitet, der samler lokale vandinvestorer, løsningsleverandører og aktører, der oplever problemer, for at inspirere til lignende tiltag i hele EU. Denne indsats kunne

også baseres på de netværk af levende laboratorier, der er oprettet f.eks. i europæiske partnerskaber og missioner. For at imødegå den voksende udfordring med at forsikre sig imod økonomiske tab som følge af naturkatastrofer, herunder vandrelaterede katastrofer i EU, vil Kommissionen undersøge mulige løsninger for at mindske eventuelle mangler i forsikringsbeskyttelsen ved at følge op på forslagene fra Den Europæiske Centralbank og Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger⁵⁶. Incitamenter til bedre information, prissætning og kontrol af det anvendte vand (se afsnit 2.3) vil også bidrage til at gøre forretningsgrundlaget for vandinvesteringer mere attraktivt, herunder i sektorer, der er stærkt afhængige af vand og stadig mere sårbare over for vandknaphed, såsom landbrug, akvakultur og energi.

Flagskibsforanstaltninger – Stabil forsyning i kraft af finansiering, investeringer og infrastruktur	Tidsplan
Lancere EIB's vandprogram og rådgivningsfacilitet for bæredygtig vandforvaltning i samarbejde med Kommissionen for at øge bistanden til potentielle låntagere og dermed øge projektporteføljen.	2025
Støtte medlemsstaterne og regionerne i bestræbelserne på at omlægge midlerne under samhørighedspolitikken til vandresiliens inden for rammerne af midtvejsevalueringen.	2025
Etablere en investeringsaccelerator for vandresiliens	2026-2027
Søsatte et initiativ vedrørende grønne og blå korridorer for at støtte genopretningen af økologiske miljøer og infrastruktur, herunder floder, vådområder og kystnære områder, med det mål at genoprette vandkredsløbet ud fra en "fra kilde til hav"-tilgang.	2027
Vedtage en køreplan for naturkreditter for at udnytte potentialet i disse instrumenter og tilskynde til opskalering af disse markeder.	2025

3.3 Brug af digitalisering og kunstig intelligens til at fremskynde og forenkle forsvarlig vandforvaltning

Digitaliseringen har et betydeligt potentiale til at revolutionere vandforvaltningen og fremme bæredygtig vandanvendelse. Den vil sikre hurtig indsigt med henblik på bedre politikudformning og forbedret udformning og drift af vandinfrastruktur og -tjenester. Der findes mange digitale løsninger, herunder kunstig intelligens, på markedet⁵⁷. Udbredelsen går dog fortsat for langsomt, og den er uensartet.

For at frigøre dette stort set uudnyttede potentiale og bygge videre på de kommende meddelelser om dataunionen og om anvendelse af kunstig intelligens vil Kommissionen vedtage en handlingsplan, der er målrettet mod at imødegå de specifikke udfordringer i vandsektoren, f.eks. med hensyn til analoge og aldrende systemer eller meget store datasæt spredt i mange forskellige datalagre. Den vil omfatte to hovedsøjler, nemlig i) udbredelse af digitale løsninger gennem finansiering og videndeling for at opbygge digitale færdigheder og tilskynde til teknologioverførsel i vandsektoren og ii) støtte til deling af vanddata ved at

⁵⁶ ECB og EIOPA, Towards a European system for natural catastrophe risk management (mod et europæisk system for risikostyring af naturkatastrofer), fælles dokument, december 2024.

⁵⁷ Disse omfatter intelligent måling, der giver realtidsdata om vandforbrug, systemer til forudsigelse af lækager og vedligeholdelse, digitale tvillinger samt produkter baseret på data genereret af in situ-sensorer eller drone- eller satellitbårne sensorer.

fremme udviklingen af nationale dataportaler for at overvinde fragmentering og gøre data let søgbare, gratis tilgængelige, interoperable og genanvendelige i overensstemmelse med kravene i direktivet om åbne data⁵⁸.

En "one-stop-shop" for jordobservationsprodukter, der er relevante for vandforvaltning, vil gøre forvaltningen af vand fra rummet let tilgængelig for alle. Jordobservation har i årtier været brugt til at forudsige tørke og oversvømmelser, men daglig brug af teknikken til vandforvaltning er langt mindre udbredt. Copernicus og dets seks specialiserede tjenester leverer en omfattende portefølje af vandrelaterede produkter, der er frit tilgængelige og gratis. De tilgængelige oplysninger er imidlertid spredt på flere kilder. Kommissionen vil oprette en "one-stop-shop" for jordobservationsprodukter, der er relevante for vandforvaltning – et vandtematisk knudepunkt – for at samle Copernicus' vandrelaterede data, produkter og værktøjer og lette adgangen til og anvendelsen af disse data. Den vil fremme samarbejdet mellem aktørerne inden for jordobservation og vandforvaltning i partnerskab med Det Fælles Forskningscenters videntcenter om jordobservation og sikre, at Copernicusprodukterne opfylder brugernes og de politiske beslutningstageres behov.

Vandforvaltningsmyndigheder og planlægnings- og godkendelsesmyndigheder samt den private sektor kan have brug for bistand til at vurdere risici, der skyldes klimaændringer. Digitale modeller, der udvikles af Kommissionen, såsom Digital Twin of the Ocean og Destination Earth, vil understøtte vurderingen af de langsigtede vandforhold og tilgængeligheden under forskellige scenarier for klimaændringer eller menneskelige aktiviteter. Disse kapaciteter kan stilles til rådighed for nationale og lokale forvaltninger inden 2030.

Flagskibsforanstaltninger – Brug af digitalisering og kunstig intelligens til at fremskynde og forenkle forsvarlig vandforvaltning	Tidsplan
Udvikle og gennemføre applikationerne "Destination Earth" og "EU Digital Twin of the Ocean" til fremme af vandresiliens og senest i 2030 stille kapaciteten til rådighed for nationale og lokale forvaltninger i og uden for EU.	2025-2030
Udforme en EU-dækkende handlingsplan for digitalisering i vandsektoren, herunder et EU-dækkende initiativ om intelligent måling for alle.	2026
Lancere et vandtematisk knudepunkt under Copernicus.	2026

3.4 Forskning og innovation, vandindustri og færdigheder til styrkelse af konkurrenceevnen

Vandrelateret innovation skal opskaleres på grundlag af EU's opstarts- og opskaleringsstrategi. Vand har været en vigtig del af EU's rammeprogrammer for forskning og innovation, og der er allerede udviklet en bred portefølje af innovative idéer og løsninger i Europa. Den faktiske udrulning af disse løsninger ud over projektfasen er dog stadig langsom. For at løse dette problem vil Kommissionen oprette en grænseflade mellem videnskab og politik for at udnytte viden fra EU-finansierede og nationalt finansierede forsknings- og innovationstiltag.

Kommissionen vil lancere en vandintelligent industriel alliance for at støtte konsolideringen af denne grænseflade ved at fremme innovation og konkurrenceevne og

⁵⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1024 af 20. juni 2019 om åbne data og videreanvendelse af den offentlige sektors informationer.

sikre de nødvendige vandrelaterede færdigheder. Desuden vil Kommissionen i overensstemmelse med aftalen om ren industri undersøge, hvordan offentlige udbud kan fremme hensyn til vandresiliens i relevante offentlige udbud og en forenklet markedsadgang for SMV'er for at hjælpe dem med at udnytte deres innovationspotentiale. Som supplement til disse initiativer vil Kommissionen også lancere et europæisk vandakademi for at imødekomme kapacitetsbehovene i Europas vandsektor og fremme offentlig-private partnerskaber, innovation og teknologioverførsel med det mål at afhjælpe manglen på kompetencer.

Mennesker i alle aldre og på tværs af forskellige fagområder har brug for at udvikle nye færdigheder. Beskæftigelsen i vandsektoren er vokset i de seneste år og vil fortsat gøre det⁵⁹. Både offentlige myndigheder og den private sektor har imidlertid udsigt til en aldrende arbejdsstyrke og en mangel på kompetencer, navnlig på tekniske områder såsom vandbehandling og -forvaltning samt med hensyn til digitale færdigheder. Pakken med færdighedsunionen, herunder Den Europæiske Socialfond Plus, kan fremme uddannelse for myndigheder, fagfolk inden for vandforvaltning og lokalsamfund. For så vidt angår ferskvand og havet, skal færdigheder inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) fremmes⁶⁰. For at udstyre EU's arbejdsstyrke på området for vandforvaltning med de rette færdigheder vil Kommissionen, EU's vandindustri og interessenter samarbejde om bl.a. en mulig lancering af et omfattende færdighedspartnerskab. Desuden vil Kommissionen styrke erhvervsuddannelsen ved at øge sin støtte til platformen for erhvervsekspertise på vandområdet. Den vil også bruge det eksisterende netværk af europæiske blå skoler (Blue Schools) til at øge kundskaben og bevidstheden om ferskvands- og havbeskyttelse ud fra en "fra kilde til hav"-tilgang.

På trods af en stærk videnbase er der stadig mangler i vores indsigt i de europæiske ferskvands- og havområder, tilgængeligheden af vandressourcer, klimaændringer og sammenhængen mellem vand, energi, fødevarer og økosystemer. En effektiv anvendelse af EU's forskningsmidler kan bidrage til at bringe innovative teknologier på markedet og støtte SMV'er. På grundlag af den banebrydende forskning under EU's missioner om genopretning af vores have og oceaner og tilpasning til klimaændringer vil Kommissionen inden udgangen af 2026 vedtage en FoI-strategi for vandresiliens, der tager fat på fragmenteringen af EU's FoI-initiativer.

Endelig er vi nødt til at skabe flere synergier og forbinde erhvervsliv, uddannelse og forskning med en "fra kilde til hav"-tilgang, hvis vi skal styrke Europas konkurrenceevne på vandområdet ved at anspore til innovation og rette op på manglerne med hensyn til viden og færdigheder. Derfor vil Kommissionen i 2026 lancere et videns- og innovationsfællesskab (VIF) inden for vand-, hav- og søfartssektorer og -økosystemer under Det Europæiske Teknologiske Institut (ETI).

Flagskibsforanstaltninger – Forskning og innovation, vandindustri og færdigheder til styrkelse af konkurrenceevnen	Tidsplan
Videnskabelig/politisk grænseflade til formidling af resultaterne af EU-finansierede forsknings- og innovationsprojekter, f.eks. gennem en one-stop-shop-platform.	2026

⁵⁹ Cedefop (2023). Skills in transition: the way to 2035. Luxembourg: Publikationskontoret. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/438491>

⁶⁰ En strategisk plan for STEM-uddannelser: færdigheder til støtte for konkurrenceevne og innovation COM(2025)89.

FoI-strategi for vandresiliens.	2026
Vandintelligent industriel alliance, som skal stimulere konkurrenceevnen.	2026
Europæisk Vandakademi.	2026-2027
Viden- og innovationsfællesskab (VIF) inden for vand-, hav- og søfartssektorer og -økosystemer under Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (ETI).	2026

3.5 Sikkerhed og beredskab skal styrke kollektiv modstandsdygtighed

Medlemsstaterne har udpeget klimaskabte trusler og tab af biodiversitet, ondsindede angreb med indgreb i kritisk vandinfrastruktur og afbrydelse af kritisk vandforsyning samt utilsigtet forurening af indre farvande og havområder som centrale vandrisici. I de seneste år har sådanne katastrofer udløst et stigende antal anmodninger om bistand fra EU-civilbeskyttelsesmekanismen både i Europa og andre dele af verden. EU vil fortsat udvise solidaritet med hensyn til grænseoverskridende samarbejde, men for at gøre effektiv brug af de disponible midler og mindske behovet for katastrofehjælp skal en sådan solidaritet suppleres af principper om indbygget beredskab. I denne forbindelse er RESTORE-forordningen, som hjælper medlemsstaterne med hurtigt at mobilisere midler⁶¹, og midtvejsevalueringen af samhørighedspolitikken særligt relevante.

Borgerne har brug for lokale løsninger, der beskytter dem og giver dem mulighed for at være forberedt på det, der ikke kan forhindres, i overensstemmelse med EU-strategien for en beredskabsunion⁶². Sådanne foranstaltninger skal integrere byplanlægningshensyn for at bekæmpe forurening, samtidig med at de afbøder og tilpasser sig klimaændringerne, forbedrer risikostyringen i forbindelse med tørke og oversvømmelser, optimerer anvendelsen af digitale værktøjer og hurtige varslingssystemer og styrker forbindelserne mellem allerede eksisterende risikostyringsværktøjer på europæisk plan (f.eks. værktøjerne til tidlig varsling hos Copernicustjenesten til beredskabsstyring⁶³) og på nationalt og lokalt plan. Borgere og lokalsamfund skal have mulighed for at handle for at opnå klimatilpasning og beskyttelse mod risikoen for oversvømmelser og tørke. Ved at stille oplysninger til rådighed om de specifikke risici for oversvømmelser og tørke for bygninger og jordarealer tages der et første skridt i retning af at øge samfundets modstandsdygtighed.

I EU findes der mange værktøjer til at beskytte befolkningen mod vandrelaterede katastrofer eller afbøde virkningerne, men de er ikke altid tilstrækkeligt kendte eller udbredte. Det er vigtigt at give borgerne mulighed for at lære om og håndtere den voksende risiko for klimaskabte vandkatastrofer, hvilket der også opfordres til i Unionens mål for katastrofemodstandsdygtighed, der er opstillet inden for rammerne af EU's civilbeskyttelsesmekanisme⁶⁴. Kommissionen vil forbedre EU's systemer for tidlig varsling og

⁶¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/3236 af 19. december 2024 om ændring af forordning (EU) 2021/1057 og (EU) 2021/1058 for så vidt angår regional nødhjælp til genopbygning (RESTORE)

⁶² JOIN(2025) 130 final. Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om EU-strategien for en beredskabsunion.

⁶³ Copernicustjenesten til beredskabsstyring med sine systemer til tidlig varsling af skovbrande (det europæiske informationssystem for skovbrande – EFFIS), oversvømmelser (det europæiske og globale oversvømmelsesvarslingssystem – EFAS & GloFAS) og tørke (det europæiske og globale tørkeobservatorium – EDO & GDO) samt den opmærksomhedsskabende oversigt over områder med oversvømmelsesrisiko.

⁶⁴ De første EU-mål for katastrofemodstandsdygtighed blev fastsat i henhold til artikel 6, stk. 5, i afgørelsen om EU's civilbeskyttelsesmekanisme og offentliggjort i februar 2023. Henstilling om Unionens mål for

overvågning af oversvømmelser og tørke i realtid ved at støtte medlemsstaternes tiltag og ved at styrke det europæiske tørkeobservatorium og det europæiske oversvømmelsesvarslingssystem under Copernicustjenesten til beredskabsstyring.

Kendskab til og afhjælpning af vores svagheder vil gøre os mere modstandsdygtige. Da cyberangreb på vandfaciliteter forekommer stadig mere hyppigt, og deres indvirkning bliver mere og mere alvorlig, vil en passende sikkerhedsplanlægning og en bedre forståelse af sårbarheder hjælpe Unionen og de erhvervsdrivende med at bekæmpe fjendtlige handlinger mod den fysiske integritet og cyberintegriteten, bl.a. med hensyn til drikkevandsforsyning og infrastruktur til spildevandsrensning samt forsætlig vandbåren forurening. I denne planlægning vil man kunne drage stor fordel af den fulde gennemførelse af direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed⁶⁵ og direktivet om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen (NIS2-direktivet)⁶⁶. Kommissionens kommende meddelelse, der fastsætter ikkebindende retningslinjer for at hjælpe medlemsstaterne med at udpege deres kritiske enheder og rapportere om resultatet af deres risikovurderinger, vil finde anvendelse på drikkevands- og spildevandssektoren i overensstemmelse med CER-direktivets anvendelsesområde. Et andet vigtigt element i styrkelsen af EU's modstandsdygtighed er at bistå offentlige myndigheder, virksomheder og offentligheden med at forberede sig på fremtidige klimarisici, bl.a. gennem anvendelse af fælles klimareferencescenarier og digitale værktøjer til brug i forbindelse med EU's systemer for tidlig varsling og overvågning i realtid.

Flagskibsforanstaltninger – Sikkerhed og beredskab skal styrke kollektiv modstandsdygtighed	Tidsplan
Øge modstandsdygtigheden i on- og offshorevandinfrastruktur i kraft af gennemførelsen af direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed.	2025
Forbedre EU's systemer for tidlig varsling og overvågning i realtid ved at styrke det europæiske tørkeobservatorium og det europæiske oversvømmelsesvarslingssystem under Copernicustjenesten til beredskabsstyring.	Fra 2025
Vedtage en europæisk klimatilpasningsplan.	2026

4. EN INDSATS PÅ GLOBALT PLAN – GÅ FORAN MED ET GODT EKSEMPEL, ENGAGEMENT OG INITIATIVER

2030-dagsordenen skal være gennemført inden for fem år. Fremskridtene hen imod mål nr. 6 for bæredygtig udvikling halter langt bagud⁶⁷. På verdensplan mangler 2,2 mia. mennesker stadig adgang til sikkert drikkevand, mens mere end halvdelen af befolkningen mangler adgang til sikker sanitet. Samtidig bliver mange vandområder stadig mere forringede, hvilket truer økosystemets sundhed og adgangen til vand, og hele situationen forværres af klimaændringer. Vandområder er naturens mest effektive vandforvaltere, men i hele verden forsvinder de tre gange hurtigere end skovene, hvilket øger risikoen for ørkendannelse og

katastrofemodstandsdygtighed, EUT C 56 af 15.2.2023, s. 1. Den Europæiske Unions mål for katastrofemodstandsdygtighed: sammen om at håndtere fremtidige nødsituationer, COM(2023) 61.

⁶⁵ Senest i 2026 vil medlemsstaterne vedtage en strategi for forøgelse af modstandsdygtigheden hos kritiske enheder, der dækker drikkevands- og spildevandssektoren.

⁶⁶ Direktiv (EU) 2022/2555 om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen ("NIS 2-direktivet"), EUT L 333 af 27.12. 2022, s. 80.

⁶⁷ Mål nr. 6 for bæredygtig udvikling: sikre tilgængelighed og bæredygtig forvaltning af vand og sanitet for alle

oversvømmelser. Det anslås, at næsten halvdelen af verdens befolkning vil lide under vandstress inden 2030⁶⁸.

Der er behov for forandringsfremmende globale foranstaltninger, herunder en omdefinering af, hvordan vi skal sætte pris på og forvalte vandressourcerne til fælles bedste, hvis vi skal undgå en fremskyndet vandkrise. Gennem sine foranstaltninger under Global Gateway-strategien vil EU bidrage til at beskytte og genoprette den globale vandcyklus, opbygge en intelligent vandøkonomi og sikre vandsikkerhed for alle i overensstemmelse med målene for denne strategi på EU-plan og pagten for fremtiden⁶⁹. EU vil udvide de strategiske partnerskaber og vanddiplomati for at fremme integreret forvaltning af vandressourcer, "fra kilde til hav"-tilgangen, anvendelsen af naturbaserede løsninger, investeringer i bæredygtigt vand og sanitet for alle samt innovationsdrevne politiske reformer. Som led i opbygningen af en vandmæssigt intelligent, cirkulær og konkurrencedygtig økonomi vil EU støtte globale initiativer til fremme af vandeffektivitet og genbrug i alle økonomiske sektorer. Desuden vil EU støtte færdiggørelsen og vedtagelsen af retningslinjerne i Codex Alimentarius⁷⁰ for at sikre mikrobiologisk forsvarlig anvendelse og genbrug af vand i fødevarerproduktionen i hele verden.

Sammenhængen mellem vand, fred og sikkerhed vil blive styrket ved at samle humanitære aktører, udviklingsaktører og fredsaktører og slå til lyd for overholdelse af den humanitære folkeret for at værne om sikkerheden for vandressourcerne, vandforvalterne og infrastrukturen i konfliktområder. Ved at fastsætte miljømæssige minimumskrav til EU-finansierede humanitære bistandsforanstaltninger fremmer EU vandressourcernes bæredygtighed i sammenhænge med særlig alvorlig vandmangel⁷¹.

En stærkere global vandforvaltning er afgørende for stabile fremskridt og strategisk styring og for at overvinde fragmentering. FN's vandkonference i 2023 satte vand midt i det globale politiske søgelys med den ambitiøse vandhandlingsdagsorden⁷², som blev efterfulgt af UNEA-6-resolutionen om vand⁷³, den systemdækkende strategi for vand og sanitet⁷⁴ og udnævnelsen af FN's særlige udsending for vand. EU vil arbejde hen imod et ambitiøst og handlingsorienteret resultat af FN's kommende vandkonferencer, herunder en regelmæssigt gentaget mellemstatslig FN-proces med fokus på vand, integration af vand i multilaterale processer og engagement i centrale koalitioner. EU vil desuden inddrage partnerlande i vandforvaltningen, bl.a. ved at opbygge sit netværk af vandudsendinge fra EU-medlemsstaterne.

EU vil bakke op om forlængelsen af FN's vandkonvention⁷⁵ som et middel til at fremme bæredygtig forvaltning af fælles vandressourcer, forebyggelse af konflikter, fredsopbygning,

⁶⁸ FN's rapport om verdens vandudvikling 2024 med titlen "Water for prosperity and peace".

⁶⁹ [FN's Generalforsamlings resolution 79/1](#)

⁷⁰ https://fao.org/fao-who-codexalimentarius/sh-proxy/tr/?lnk=1&url=https%253A%252F%252Fworkspace.fao.org%252Fsites%252Fcodex%252FStandards%252FCXG%2B100-2023%252FCXG_100e.pdf

⁷¹ https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/humanitarian-aid/climate-change-and-environment_en

⁷² <https://sdgs.un.org/conferences/water2023/action-agenda>, med 33 EU-forpligtelser <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7443-2023-INIT/en/pdf>.

⁷³ <https://docs.un.org/en/UNEP/EA.6/RES.13>.

⁷⁴ [UN System-wide Strategy for Water and Sanitation July2024 vs23July2024.pdf](#).

⁷⁵ Konvention om beskyttelse og udnyttelse af grænseoverskridende vandløb og internationale søer.

sikkerhed og økonomisk udvikling. Gennem Global Gateway⁷⁶ stiller Team Europe (Kommissionen, EIB og medlemsstaternes udviklingsfinansieringsinstitutioner) over 1,2 mia. EUR til rådighed til støtte for forvaltning, viden og investeringer i 18 store grænseoverskridende vandområder i 47 lande i Afrika og Centralasien. Blandt de iværksatte initiativer kan nævnes Den Internationale Fond for Aralsøen og Blue Africa-programmet.

EU vil styrke sine partnerskaber for vand med lande og regioner. Denne indsats omfatter Middelhavsunions 2030-dagsorden for vand og den kommende nye pagt for Middelhavsområdet, idet målet er at imødegå den stigende vandknaphed og klimapåvirkningerne i regionen. EU vil støtte kandidatlande og nabolande, bl.a. gennem investeringsrammen for Vestbalkan og det østlige naboskab og Ukraineinitiativet. I den forbindelse er EU's strategiske tilgang til Sortehavsregionen⁷⁷ af særlig betydning for at støtte lokalsamfundene mod bl.a. krigsrelaterede miljøskader. EU vil foreslå, at den relevante vandlovgivning indføres i den gældende EU-ret, der er omfattet af energifællesskabstraktaten⁷⁸. EU og Centralasien vil styrke deres samarbejde gennem det nyligt aftalte strategiske partnerskab med en Global Gateway-investeringspakke på 12 mia. EUR med fokus på fire nøgleprioriteter, herunder klima, vand og energi. EU's banebrydende vandindustri er afgørende for at støtte partnerlandene, udvikle vandeffektive teknologier, finansiere bæredygtig infrastruktur og fremme innovation. EU vil støtte politiske incitamenter, finansieringsmekanismer og SMV'er på vandområdet for at udnytte relevante markedsmuligheder.

EU er fortsat fast besluttet på at bidrage til at lukke det betydelige hul i den internationale vandfinansiering. I kraft af Global Gateway er EU og dets medlemsstater fortsat de største bidragsydere til officiel udviklingsbistand, herunder til vandinfrastruktur og naturbaserede løsninger, og denne indsats styrkes ved at mobilisere den private sektors engagement via Den Europæiske Fond for Bæredygtig Udvikling (EFSD+). EIB og Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling har sammen med andre multilaterale udviklingsbanker forpligtet sig til at øge finansieringsniveauet på området for vandsikkerhed, og de vil styrke deres samarbejde⁷⁹. EU vil fortsat støtte investeringer, hovedsagelig gennem blandingsmekanismer og garantier, og forbedre investeringsklimaet ved at lette retlige reformer og fremme høje sociale og miljømæssige standarder. Denne indsats omfatter initiativer som Climate Investor 2, en facilitet til blandet finansiering, der mobiliserer op til 2,2 mia. EUR til vand-, sanitets- og havinfrastrukturprojekter samt strategiske indkøb og støtte til miljømæssige, sociale og forvaltningsmæssige rammer. Partnerskaber for ren handel og investering kan også spille en rolle.

Flagskibsforanstaltninger – En indsats på globalt plan – gå foran med et godt eksempel, engagement og initiativer	Tidsplan
--	-----------------

⁷⁶ En europæisk strategi til håndtering af de mest presserende globale udfordringer og mobilisering af op til 300 mia. EUR i investeringer i bæredygtige projekter af høj kvalitet https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_da.

⁷⁷ JOIN(2025) 135/3, Joint Communication to the European Parliament and the Council – The European Union's strategic approach to the Black Sea region.

⁷⁸ [Traktaten om oprettelse af Energifællesskabet – Energifællesskabets hjemmeside](#)

⁷⁹ <https://www.eib.org/files/press/CommitmenttoWaterSecuritywithlogos.pdf>

Fremme vandresiliens gennem Global Gateway ved at støtte prioriterede vandrelaterede initiativer og styrke engagementet på landsplan og regionalt plan.	Fra 2025
---	----------

5. KONKLUSIONER

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne, institutionelle partnere, virksomheder og alle dele af samfundet til at gøre en indsats i overensstemmelse med denne strategi.

Fra og med december 2025 vil Kommissionen hvert andet år indkalde til et forum for vandresiliens, der samler interessenter og interesserede parter på EU-plan i en inklusiv dialog for at gøre status over de fremskridt, der er gjort med hensyn til at øge vandresiliensen på alle forvaltningsniveauer, i erhvervslivet og i civilsamfundet, og overvåge gennemførelsen af denne strategi.

I 2027 vil Kommissionen foretage en midtvejsevaluering af de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af foranstaltningerne i strategien. Den vil også foretage en første evaluering af anvendelsen af henstillingen om vandeffektivitet først. I den forbindelse kan nogle af foranstaltningerne blive ajourført eller revideret.

I 2029 vil Kommissionen evaluere de fremskridt, der er gjort, og bl.a. foretage en fuldstændig evaluering af de nationale foranstaltninger, som er truffet i overensstemmelse med henstillingen om vandeffektivitet først. Kommissionen vil desuden udpege eventuelle yderligere foranstaltninger, der er nødvendige for at løse nye problemer, og i overensstemmelse hermed revidere de opstillede mål og foranstaltninger, hvor det er relevant, med henblik på at opnå vandresiliens i alle samfundssektorer.

BILAG I – FULDSTÆNDIG LISTE OVER FORANSTALTNINGER

	FORANSTALTNINGER	Tidsplan
GENOPRETNING OG BESKYTTELSE AF VANDKREDSLØBET		
	Fastlægge – bl.a. gennem strukturerede dialoger med medlemsstaterne – gennemførelsesprioriteter for vandrammedirektivet og oversvømmelsesdirektivet med fokus på vandkvalitet og -kvantitet.	2025-2026
	Revidere havstrategirammedirektivet.	2027
	Udvikle indikatorer for vandknapshed og udarbejde en teknisk vejledning om tørkestyringsplaner.	2026-2027
	Tage hånd om de vigtigste forureningskilder: • Offentlig-privat initiativ til at opnå et teknologisk gennembrud inden for gennemførlige og økonomisk overkommelige metoder til påvisning og oprydning af PFAS og andre persistente kemikalier, hvis de rette partnere findes. • Lancere en bistandsværktøjskasse til støtte for medlemsstaternes foranstaltninger til reduktion af næringsstofforurening, herunder gennem forbedret modellering, interaktive kort og udveksling af bedste praksis.	2027 2026-2027
OPBYGNING AF EN VANDMÆSSIGT INTELLIGENT ØKONOMI, DER IKKE LADER NOGEN I STIKKEN, STØTTER EU'S KONKURRENCEEVNE OG TILTRÆKKER INVESTORER		
	Henstilling om princippet om vandeffektivitet først, retningslinjer og EEA-rapport om det uudnyttede potentiale for vandeffektivitet.	2025-2026
	Støtte udbredelsen af god praksis for genbrug af vand, også uden for landbruget, og revidere forordningen om genbrug af vand.	2026-2028
	<u>Offentlig vandforsyning:</u> • Støtte lækagereduktion, modernisering af infrastruktur og grundig datavurdering.	2025-2028
	<u>Landbrug:</u> • Maksimere anvendelsen af strategiske planer for vandresiliens under den fælles landbrugspolitik gennem videndeling og innovative løsninger, der fremmes af EU's netværk vedrørende den fælles landbrugspolitik, det europæiske innovationspartnerskab (EIP-AGRI) samt forbedrede og uafhængige bedriftsrådgivningstjenester. • I den næste programmeringsperiode skal landbrugerne fortsat tilskyndes til at forbedre deres bedrifters miljø- og klimapræstationer, bl.a. med hensyn til bedre vandforvaltning.	2025-2026
	<u>Industri og energi:</u> • Iværksætte et pilotprojekt til fremme af vandeffektivitet, herunder vandfri teknologier og teknologier med lukkede vandkredsløb, i udvalgte industriklynger. • Medtage vandforbrug blandt parametrene i en fælles ordning i Unionen for at vurdere bæredygtigheden af datacentre og foreslå minimumsstandards for vandforbrug.	2025-2026

	• Offentlig-privat initiativ med henblik på at opnå et teknologisk gennembrud inden for gennemførlige og økonomisk overkommelige metoder til tørkøling, hvis de rette partnere findes.	
	Fremme udveksling af bedste praksis med hensyn til ferskvandsbalancer, opgørelse af vandstrømme, vandeffektivitet og intelligent vandmåling på tværs af alle økonomiske sektorer	Fra 2025
	Vurdere kvaliteten af de tilgængelige data om vand og, hvor det er relevant, fremsætte et lovgivningsforslag om indførelse af nye miljøøkonomiske regnskabsmoduler for vandregnskaber.	Inden udgangen af 2026
SIKRING AF RENT OG BILLIGT VAND FOR ALLE SAMT STYRKELSE AF FORBRUGERNE OG ANDRE BRUGERE		
	Tage hånd om produkters vandfodaftryk, når der fastsættes eller ajourføres krav i henhold til forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter og EU-miljømærket.	2025-2027
	Fremme bedste praksis med hensyn til bevidstgørelse af offentligheden og den rolle, som prissætning af vand spiller for at fremme vandeffektivitet, omkostningsdækning og princippet om, at forureneren betaler, samt relateret national vandforvaltning.	2026-2027
	Styrke indsatsen for vandresiliens i hele det bebyggede miljø gennem det kommende arbejdsprogram for 2026-2027 for den nye europæiske Bauhaus-facilitet og i den kommende plan for økonomisk overkommelige boliger.	2026
STYRING OG GENNEMFØRELSE, DER SÆTTER SKUB I FORANDRINGER		
	Intensivere håndhævelsen og indlede strukturerede dialoger med alle medlemsstater for at fremskynde og opskalere gennemførelsen af EU's vandlovgivning på grundlag af centrale håndhævelsesprioriteter, der stammer fra den seneste vurdering af vandområdeplaner og risikostyringsplaner for oversvømmelser.	2025-2026
	Under praksisfællesskabet Cohesion for Transitions tilrettelægge regelmæssige udvekslinger med regioner, byer og vandmyndigheder for at fremme udveksling af bedste praksis om landskaber med en naturlig evne til at opsamle vand samt grænseoverskridende vandsamarbejde, der er udpeget under Interreg.	2025-2027
	Lancere en visningsapplikation, der integrerer miljødata med data vedrørende vand- og energinettene, for at hjælpe medlemsstaterne med deres fysiske planlægning og med at udpege de bedste områder til win-win-lokalisering af vandintensive forretningsaktiviteter.	2027
	Oprette et forum for vandresiliens.	Fra 2026
STABIL FORSYNING I KRAFT AF FINANSIERING, INVESTERINGER OG INFRASTRUKTUR		
	Lancere EIB's vandprogram og rådgivningsfacilitet for bæredygtig vandforvaltning i samarbejde med Kommissionen for at øge bistanden til potentielle låntagere og dermed øge projektporteføljen.	2025
	Støtte medlemsstaterne og regionerne i bestræbelserne på at omlægge midlerne under samhørighedspolitikken til vandresiliens inden for rammerne af midtvejsevalueringen.	2025
	Etablere en investeringsaccelerator for vandresiliens.	2026-2027

	Søsætte et initiativ vedrørende grønne og blå korridorer for at støtte genopretningen af økologiske miljøer og infrastruktur, herunder floder, vådområder og kystnære områder, med det mål at genoprette vandkredsløbet ud fra en "fra kilde til hav"-tilgang.	2027
	Vedtage en køreplan for naturkreditter for at udnytte potentialet i disse instrumenter og tilskynde til opskalering af disse markeder.	2025
	Bruge instrumentet for teknisk støtte til at hjælpe medlemsstaterne med at tackle vandrelaterede udfordringer, navnlig dem, der er udpeget i det europæiske semester.	Fra 2025
BRUG AF DIGITALISERING OG KUNSTIG INTELLIGENS TIL AT FREMSKYNDE OG FORENKLE FORSVARLIG VANDFORVALTNING		
	Udvikle og gennemføre applikationerne "Destination Earth" og "EU Digital Twin of the Ocean" til fremme af vandresiliens og senest i 2030 stille kapaciteten til rådighed for nationale og lokale forvaltninger i og uden for EU.	2025-2030
	Udforme en EU-dækkende handlingsplan for digitalisering i vandsektoren, herunder et EU-dækkende initiativ om intelligent måling for alle.	2026
	Lancere et vandtematisk knudepunkt under Copernicus.	2026
FORSKNING OG INNOVATION, VANDINDUSTRI OG FÆRDIGHEDER TIL STYRKELSE AF KONKURRENCEEVNEN		
	Videnskabelig/politisk grænseflade til formidling af resultaterne af EU-finansierede forsknings- og innovationsprojekter, f.eks. gennem en one-stop-shop-platform.	2026
	FoI-strategi for vandresiliens.	2026
	Vandintelligent industriel alliance, som skal stimulere konkurrenceevnen.	2026
	Europæisk Vandakademi.	2026-2027
	Viden- og innovationsfællesskab (VIF) inden for vand-, hav- og søfartssektorer og -økosystemer under Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (ETI).	2026
	Støtte yderligere forskning og innovation for at fremme bæredygtig afsaltning.	2026
	Water Tech Challenge i samarbejde med EIC.	Endnu ikke fastlagt
SIKKERHED OG BEREDSKAB SKAL STYRKE KOLLEKTIV MODSTANDSDYGTIGHED		
	Øge modstandsdygtigheden i on- og offshorevandinfrastruktur i kraft af gennemførelsen af direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed.	2025
	Forbedre EU's systemer for tidlig varsling og overvågning i realtid ved at styrke det europæiske tørkeobservatorium og det europæiske oversvømmelsesvarslingssystem under Copernicustjenesten til beredskabsstyring.	Fra 2025
	Vedtage en europæisk klimatilpasningsplan.	2026
	Styrke forebyggelsen af vandbårne smitsomme sygdomme i kraft af gennemførelsen af forordning (EU) 2022/2371 om alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler.	Fra 2022
EN INDSATS PÅ GLOBALT PLAN – GÅ FORAN MED ET GODT EKSEMPEL, ENGAGEMENT OG INITIATIVER		

	Fremme vandlesiliens gennem Global Gateway ved at støtte prioriterede vandrelaterede initiativer og styrke engagementet på landsplan og regionalt plan.	Fra 2025
	Styrke den globale vandforvaltning ved at deltage i drøftelser om en fremtidig global ramme for vandforvaltning.	Fra 2025
	Fremme grænseoverskridende vandsamarbejde ved at støtte tiltrædelsen til FN's vandkonvention.	Fra 2025
	Støtte adgangen til forbedrede drikkevandskilder og/eller sanitetsfaciliteter for mindst 70 millioner personer, frigøre større investeringer og styrke EU's vandindustri konkurrenceevne.	Igangværende
	Øge investeringerne i naturbaserede løsninger i infrastrukturer eller i forbindelse med infrastrukturer væsentligt.	Fra 2026
	Integrere vand i internationale processer, herunder de tre Rio-konventioner om klimaændringer, biodiversitet og ørkendannelse.	Fra 2025
	Forbedre gennemførelsen af vandrelaterede mål og målsætninger ⁸⁰ i den globale Kunming-Montreal-ramme for biodiversitet.	Igangværende
	Styrke EU's engagement i Ramsarkonventionen.	Fra 2025
	Styrke engagementet i bl.a. G7, G20, koalitionen for samarbejde om vand på tværs af grænser, Freshwater Challenge og Baku Water Dialogue.	Fra 2025
	Vurdere de investeringsbehov, som hvert kandidatland har for at overholde EU-retten på vandområdet.	Fra 2026
	Intensivere engagementet i Middelhavsunionen og Blue Mediterranean Partnership.	Fra 2025

⁸⁰ <https://www.cbd.int/gbf/targets/>

BILAG II – DE VIGTIGSTE MELLEMLIGGENDE MÅL FOR 2027-2033

Genopretning og beskyttelse af vandkredsløbet

Senest i 2030 vil der blive truffet genopretningsforanstaltninger for mindst 30 % af EU's kyst- og ferskvandslevesteder, der ikke er i en god tilstand (*forordningen om naturgenopretning*).

Senest i 2030 skal mindst 30 % af de arter og levesteder, der i øjeblikket ikke har en gunstig status, være omfattet af denne kategori eller vise en meget positiv tendens (*EU's biodiversitetsstrategi for 2030*).

Senest i 2030 skal mindst 25 000 km vandløb i EU gøres til fritflydende vandløb (*EU's biodiversitetsstrategi for 2030*).

Senest i 2027 skal medlemsstaterne beskytte, forbedre og restaurere alle overfladevandområder og grundvandsforekomster med henblik på at opnå god tilstand (*vandrammedirektivet*).

Opbygning af en vandmæssigt intelligent økonomi, der ikke lader nogen i stikken, støtter EU's konkurrenceevne og tiltrækker investorer

Senest i 2030 har de mest vandintensive sektorer, herunder følgende sektorer, indført og forbedret vandeffektive praksisser på grundlag af eksisterende EU-lovgivning:

- Energi: Senest i 2026 begynder medlemsstaterne at anvende nationale planer for renovering af bygninger for at opnå en gradvis renovering af eksisterende bygninger til meget energieffektive og dekarboniserede bygninger senest i 2050, bl.a. gennem tilgange og programmer med fokus på vandrensning (*direktivet om bygningers energimæssige ydeevne*).
- Industri: Vandforbruget begynder at blive reduceret mærkbart i de største industrielle processer og produktionsprocesser inden for husdyrbrug i EU (*direktivet om industrielle emissioner*).

Med hensyn til landbruget har de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik desuden senest i 2027 ydet støtte til former for praksis (ud over obligatoriske krav), der forbedrer jordbundens sundhed (og dermed øger vandbindingen og begrænser erosion) på 47 % af EU's landbrugsareal. Støtte til praksis for bæredygtig anvendelse af pesticider og forbedret næringsstofforvaltning vil dække henholdsvis 27 % og 15 % af EU's landbrugsareal (støtte under den fælles landbrugspolitik og strategiske planer under den fælles landbrugspolitik).

Senest i 2030 vil medlemsstater med lækageniveauer i vandforsyningen, der overstiger den EU-dækkende tærskel – som skal fastsættes senest i 2028 – fremlægge en handlingsplan med foranstaltninger til at reducere lækagerne på tværs af deres forsyningsnet (*drikkevandsdirektivet*).

Senest i 2030 vil Kommissionen og medlemsstaterne fremme genbrug af rensed byspildevand til alle relevante formål ud over landbrugsformål og vurdere, hvor gennemførligt og hensigtsmæssigt det er at fastsætte et EU-mål for genbrug af vand på tværs af økonomiske sektorer (*Forordningen om genbrug af vand*).

Sikring af rent og billigt vand for alle samt styrkelse af forbrugerne og andre brugere

Senest i 2027 vil medlemsstaterne indføre gennemsigtige drikkevands- og spildevandsregninger for at øge forbrugernes bevidsthed om deres forbrug og den reelle pris på vand. Desuden vil de indføre systemer til overvågning af folkesundhedsparametre i byspildevand i tilfælde af nødsituationer (*drikkevandsdirektivet, direktivet om rensning af byspildevand*).

Senest i 2029 vil medlemsstaterne underrette Kommissionen om de foranstaltninger, der er truffet for at forbedre adgangen til drikkevand og sanitet for alle, herunder sårbare og marginaliserede

grupper. Derefter vil de ajourføre Kommissionen om spørgsmålet hvert sjette år (*drikkevandsdirektivet* og *direktivet om rensning af byspildevand*).

Senest i 2030 vil EU lette 70 mio. menneskers adgang til bedre drikkevandskilder og/eller sanitetsfaciliteter (*EU's engagement i vandhandlingsplanen*).

Senest i 2033 vil alle byer i EU med over 100 000 indbyggere udarbejde integrerede planer for forvaltning af byspildevand, der prioriterer naturbaserede løsninger og grøn/blå infrastruktur (*direktivet om rensning af byspildevand*).